

LÄNSSTYRELSEN

Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
Förste byråingenjör
G Gustafson

BESLUT

1984-01-23

11.1211-2998-80

Delg kv

Kommunstyrelsen i Kungälv kommun

Beslut att förklara Dösebackaplatån i Kungälv kommun som naturreservat

Den mäktiga grusavlagringen vid Dösebacka höjer sig mer än 75 m över Göta Älv och dominerar helt landskapsbilden i denna del av dalgången. Till formen framstår avlagringen som en mandelformad rygg vilande mot berg i söder. På grund av denna utformning som präglats av inlandsisen har avlagringen även kallats Dösebackadrumlinen.

Avlagringen är främst uppbyggd av morän med inslag av alternerande lager av sorterade jordarter, isälvsmaterial. Av särskilt värde från vetenskaplig synpunkt är den omväxlande skiktningen av morän och grus samt inslag av vindslipade block och stenar vilket tyder på gamla markytor i lagerföljden. Vid täktverksamhet i avlagringen har påträffats fossilfynd av mammut och myskoxe. Vid undersökningar av avlagringens uppbyggnad har kunnat klarläggas att den byggts upp under skilda nedisningsperioder med därtill hörande avbrott i nedisningen.

Dösebackaplatåns betydelse för framtida forskning och undervisning har ingående belysts i olika sammanhang bl a i utredningar om regionens grustillgångar (Regionalplaneförbundet för Göteborg med omgivning 1969 och Göteborgsregionens förbundsstyrelse 1975) samt i vetenskapliga handlingar (Åke Hillefors, 1969, 1974). I den fysiska riksplaneringen har därvid föreslagits att avlagringen skall skyddas genom bildande av naturreservat. Avlagringen har berörts av en omfattande grustäktverksamhet samt nyttjas som grundvattentäkt. Länsstyrelsen har därför fört förhandlingar med intressenterna i de pågående täktverksamheterna och nått fram till överenskommelser. Grustäktverksamheten är reglerad i särskilda täktplaner som fastställts den 3 maj 1982. Grundvattentäkt och framtida möjliga utveckling härför har säkrats i avtal.

Av särskilt intresse från vetenskaplig-pedagogisk synpunkt är att en schaktslänt skall bevaras inom tidigare täktområde. Genom reservatsbildningen kommer slänten att kunna vårdas och hållas tillgänglig för fortsatt forskning och utbildning.

Kungälv kommun har i sitt remissvar tillstyrkt föreslaget naturreservat dock under förutsättning att det ej får inverka hindrande på utbyggnad och utveckling av vattentäkten. Kommunens önskemål har tillgodosetts dels genom ändring av de ursprungligen föreslagna gränserna dels genom formuleringar i föreskrifter och avtalsvillkor.

Förslaget till reservatsbildning med föreskrifter tillställdes den 15 september 1980 berörda markägare.

Ägarna till fastigheterna Dösebacka 2:2 och 2:6 som inte berörs av grus- och vattentäktverksamhet motsätter sig en reservatsbildning och yrkar dels inlösen dels intrångsersättning om reservatsbildningen kommer till stånd. Såsom skäl åberopas bl a ett förväntningsvärde på framtida grustäkt inom fastigheten Dösebacka 2:6 samt hinder för fortsatt jordbruk.

Länsstyrelsen har vid sammanträde med markägarna anfört att föreslagna reservatsföreskrifter icke innebär någon förändring av inom området pågående markanvändning som till huvudsaklig del utgöres av jord- och skogsbruk. Enligt länsstyrelsens bedömning föreligger inga sådana förväntningsvärden på marken inom området som kan relateras till förekomst av grus och sand.

Avtal om reservatsbildning och återstående efterbehandlingsskyldighet har träffats mellan länsstyrelsen och AB Dösebacka Cementindustri, som bedriver grus- och vattentäkt inom området och äger fastigheterna Dösebacka 6:1, Ryr 1:2, 2:21, 3:1 och Håffrekullen 1:6.

Ägaren till fastigheten Ryr 1:2, Domänverket, har inget att erinra mot reservatsbildningen och är villig att åta sig vården av reservatet.

Statens naturvårdsverk har efter ytterligare samråd och besiktning på platsen tillstyrkt en reservatsbildning i enlighet med länsstyrelsens förslag och delar länsstyrelsens uppfattning i ersättningsfrågan.

Med stöd av 7 naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen Dösebackaplatån, området som avgränsats på karta bilaga A, som naturreservat.

Syftet med reservatsbildningen är

att bevara det ansevärda geologiskt-vetenskapliga värdet som avlagringen representerar

att tillgängliggöra området för studium av avlagringens uppbyggnad och tillkomst.

Med stöd av 8-10 naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att de föreskrifter som upptagits i bilaga B skall gälla för reservatet.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen utser länsstyrelsen Domänverket till naturvårdsförvaltare.

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 9 naturvårdsförordningen till detta beslut hörande skötselplan för naturreservatet (bilaga C).

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga D (formulär 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen

Åke Norling, ledamöterna Göran Axell, Lars-Åke Skager, Erling Sundwall, Gösta Björck, Bengt-Olof Thylén, Sven Lignell, Siv Falkensson, Ingemar Svensson, Rune Thorén, Stig Grauers, Kjell A Mattsson, Verna Rydén, Elof Karlsson samt tjänstgörande suppleanten Kurt Axelsson.

I den slutliga handläggningen deltog även tf länsrådet Lennart Grönberg, naturvårdsdirektören Bengt-Erik Olsson, förste länsassessorn Carl-Otto Lindberg, länsarkitekten Ingegerd Ågren, tf länsantikvarien Bo Åkerström, överlantmätaren Hans Busck, byrådirektören Carl-Axel Jansson och förste byråingenjören Gunnar Gustafson, föredragande.

Åke Norling

Gunnar Gustafsson

Bilagor

Bilaga A Karta

Bilaga B Föreskrifter

Bilaga C Skötselplan

Bilaga D Besvärshänvisning

Bilaga B

Föreskrifter för naturreservatet Dösebacka i Kungälv kommun

- A Föreskrifter jämlikt 8 naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Det är förbjudet att

- 1 bedriva täktverksamhet, förbudet gäller dock ej av länsstyrelsen godkända och fastställda täktplaner på fastigheterna Dösebacka 6:1 och Ryr 1:2.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 2 bedriva husbehovstäkt
 - 3 uppföra helt ny byggnad
 - 4 bedriva vattentäkt eller anlägga infiltrationsanläggning
 - 5 dra fram luftledning
 - 6 uppföra fristående master
 - 7 schakta, fylla, tippa eller utföra liknande åtgärd. Förbudet gäller ej underhåll av befintliga diken.
 - 8 använda kemiska bekämpningsmedel annat än för jordbrukets behov
 - 9 anordna upplag; förbudet avser icke naturgrus inom täktområde så länge täkttillstånd gäller.
- B Föreskrift jämlikt 9 naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Naturvårdsförvaltaren äger rätt att efter samråd med länsstyrelsen för studieändamål framtaga och underhålla lämpliga skärningar i grusavlagringen samt uppsätta skyltar och utmärka naturreservatets gränser.

- C Föreskrift jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet att

- 1 ställa upp husvagn
- 2 bedriva motorsport

D Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen

- 1 Reservatet skall vårdas och förvaltas av Domänverket.
- 2 Naturvårdsförvaltningen skall bedrivas i enlighet med skötselplan fastställd av länsstyrelsen.
- 3 Reservatet skall utmärkas i enlighet med anvisningar utfärdade av statens naturvårdsverk. Skyltar skall ha av länsstyrelsen godkänd text.